

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Бухгалтерського обліку та аудиту
(повна назва кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Доходи та фінансові результати: особливості бухгалтерського обліку та аудиту в електротранспортному підприємстві (на прикладі КП «Одесміське електротранс»)»

Виконавець:

студентка 6 курсу групи М1 ЦВФН

Ляшенко Олена Іванівна

(прізвище та ініціали)

(підпис)

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Шерер Ігор Леонідович

(прізвище та ініціали)

(підпис)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Якою буде діяльність підприємства, ефективною або ні, залежить від того, яким чином буде організований бухгалтерський, управлінський та фінансовий облік. І в цих умовах не мале значення має облік саме доходів.

Розмір отриманих доходів визначає економічну стратегію підприємства з питань управління матеріальними ресурсами і витратами, персоналом підприємства та оплатою його праці, податковою, інвестиційною, дивідендною політикою підприємства.

У зв'язку з цим можна сказати, що актуальність роботи полягає в тому, що облік та аудит доходів підприємства несе в собі велике значення при загальному оцінюванні діяльності суб'єкта господарювання, так як доходи мають безпосередній вплив на формування фінансового результату, який в свою чергу може мати позитивний характер або негативний.

Мета дослідження Метою магістерської роботи є наукове обґрунтування шляхів вдосконалення обліку, аудиту та аналізу доходів та фінансових результатів підприємства для підвищення ефективності управління ним.

Завдання дослідження: - розглянути доходи як складову господарської діяльності підприємства;

- дослідити нормативну базу стосовно питань обліку та аудиту доходів та фінансових результатів;

- дослідити бухгалтерський облік, основні прийоми аудиту доходів

- визначити та обґрунтувати напрямки удосконалення обліку та внутрішнього контролю в системі управління доходами та фінансовими результатами досліджуваного підприємства.

Об'єкт дослідження є процес обліку та аудиту доходів і фінансових результатів досліджуваного підприємства та фінансових результатів КП «Одесміськелектротранс» з урахуванням специфічності підприємства;

Предмет дослідження є методика та організація обліку, аудиту та аналізу доходів та фінансових результатів від реалізації товарів, робіт, послуг.

Методи дослідження Методичною основою дослідження є загальнонауковий діалектичний метод, методи індукції, дедукції, аналіз, синтез. В процесі дослідження були використані прийоми оцінки, зіставлення, порівняння, класифікації, а також статистичні методи.

Інформаційна база дослідження при написанні роботи виступили матеріали періодичних видань, нормативні і законодавчі акти з питань економіки, оподаткування, підприємницької діяльності, бухгалтерського обліку, контролю і економічного аналізу вітчизняних і зарубіжних авторів, первинні документи, реєстри обліку і звітності КП «ОМЕТ» за 2017-2018рр.

Структура та обсяг роботи Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (60 найменувань) та 18-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 105

сторінок. Основний зміст викладено на 98 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 12 рисунків.

Публікації. За результатами дослідження підготовлено до публікації на XV всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції тези доповіді за темою: «Теоретичні проблеми облікового забезпечення управління доходами електротранспортного підприємства»/ Ляшенко О. // Тези доповідей XV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Обліково-аналітичні й статистичні методи та моделі в оподаткуванні, бізнесі, економіці. – Одеса: ОНЕУ, 2019.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теорія обліку доходів та фінансових результатів в електротранспортних підприємствах**» були розкриті питання сутності та класифікації доходів, було надано визначення поняттю «дохід», виявлено, що доходи є важливим елементом діяльності підприємства, який впливає на фінансовий результат. Тому дуже важливим є створення ефективної системи обліку доходів. Також навели порівняння сутності доходу класичної школи та сучасний погляд на визначення категорії «дохід». За П(с)БО 15 «Дохід» було визначено умови визнання доходів та їх оцінку в обліку, а також умови, при яких надходження не визнаються доходами. Розглянули класифікацію доходів в розрізі джерел їх надходження.

В першому розділі також розкривалось питання обліку доходів за МСБО, де відбувалось порівняння П(с)БО 15 «Дохід» та МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами», визначили, в чому полягає їх спільність та відмінність, а також визначили потенційні труднощі при впровадженні та застосуванні МСФЗ.

В останньому підрозділі ми визначали проблеми, які заважають обліку доходів і фінансових операцій, після чого дійшли висновку, що система обліку доходів і фінансових результатів потребує подальшого вдосконалення і розвитку для того, щоб зробити неможливим розвиток тіньової економіки. Нами було запропоновано впровадити такі заходи:

- впровадити класифікацію доходів та фінансових результатів на основі джерел їх формування: від реалізації, зміни цін й від інших операцій;
- здійснити розмежування доходів і фінансових результатів за різними видами діяльності та надзвичайних подій, що передбачає перейменування відповідних субрахунків рахунку 79 «Фінансові результати» та уточнення складу субрахунків доходів за вказаними видами діяльності;
- здійснити деталізацію інформації про фінансові результати в межах аналітичного обліку за видами діяльності, категоріями наданих послуг або товарів, центрами відповідальності.

Другий розділ «**Практика обліку доходів та фінансових результатів в КП «Одесміське електротранс**» присвячений розкриттю практики обліку доходів та фінансових результатів підприємства КП «ОМЕТ». Була надана загальна характеристика підприємства та аналіз фінансового стану. Також ми ознайомились з історією виникнення підприємства, його видами діяльності, організаційною структурою, обліковою політикою. Був проведений аналіз

майна підприємства, який вказує на зростання активів, що є позитивним показником; аналіз структури та динаміки джерел активів, який показав, що активи зростають за рахунок зростання зобов'язань, що є негативним показником; аналіз ліквідності балансу, який показав, що підприємство має не стійкий фінансовий стан, на що вказав і наступний аналіз фінансової стійкості.

Ще ми знайомились із синтетичним та аналітичним обліком доходів та фінансових результатів в умовах автоматизації, розкривали переваги та недоліки використання автоматизованих програм, освітлювали інформацію щодо обліку і узагальнення доходів та фінансових результатів та на яких рахунках бухгалтерського обліку відображаються.

Також ми розкривали недоліки та можливості вдосконалення обліку фінансових результатів та аудиту доходів, де було виявлено невідповідність субрахунку 79 «Фінансові результати» та класифікації доходів існуючій класифікації видів діяльності та було запропоновано такі субрахунки до рахунку 79 «Фінансові результати».

У третьому розділі **Аудит і аналіз доходів та результатів діяльності КП «Одесміськелектротранс»** було розкрито мету аудиту, його завдання, виявили, що аудит фінансових результатів є одним із найважливіших процедур, так як він відображає достовірну, повну інформацію для її користувачів, на основі якої будуть прийматися ефективні рішення. Визначили, що виступає джерелами інформації для аудиту доходів і фінансових результатів. Описали послідовність вивчення операцій з обліку доходів, при якій увага приділяється умовам визнання доходів звітного періоду та класифікації доходів і навпаки, що не визнається доходами, але за певних причин можуть бути включеними в доходи. Було запропоновано документ, який дозволить зробити вибірккову перевірку співвідношення ціни реалізованих послуг з ціною калькуляцій та програму обліку доходів для підприємства.

Також аналізувались доходи та результати діяльності підприємства. Було виконано аналіз динаміки фінансових результатів підприємства, після чого було визначено, що фінансовий результат є негативним; аналіз виробничих показників, який вказав на позитивну тенденцію; аналіз динаміки отриманого прибутку, який вказав на погіршення в частині отриманого прибутку; аналіз динаміки складу та структури прибутку; аналіз динаміки отриманих витрат вказав на значне зростання витрат, що впливає в кінцевому результаті на фінансову діяльність.

Ще розкривалось питання впливу факторів ризику фінансово-господарської діяльності на величину доходів. Таких факторів було визначено шість. Якщо усунути фактори ризику за рахунок їх вирішення або зведення до мінімуму, то це значно покращить фінансове становище підприємства.

ВИСНОВКИ

Після проведеного дослідження та розкриття аспектів обліку і аудиту доходів і фінансових результатів можна зробити наступні висновки.

Якщо організація обліку доходів і фінансових результатів відбувається системно, то будуть вирішені наступні завдання: визначення сутності та ознак класифікації доходів та фінансових результатів, вивчення впливу особливостей організації основної діяльності підприємства на формування фінансових результатів і доходів, обґрунтування напрямів удосконалення синтетичного та аналітичного обліку доходів та їх відображення у звіті; розробка рекомендацій щодо впровадження автоматизації обліку доходів і фінансових результатів.

Самою головною проблемою, яка і досі не вирішена сучасними науковцями, є відсутність єдиної класифікації фінансових результатів. Через існування в сучасній літературі різноманітності видів доходів і фінансових результатів, виникла поява чисельних ознак їх класифікації. Таким чином, після розкриття особливостей визначення класифікації доходів під час дослідження нормативно-правових актів, які регламентують визначення результатів діяльності підприємства, було визначено, що вони не містять єдиної класифікації доходів та фінансових результатів, які б могли використовуватись під час формування ефективних облікових методик чи інформаційних облікових моделей.

З метою підвищення інформативності обліку доцільно здійснити ряд заходів, а саме: запровадити класифікацію доходів та фінансових результатів залежно від джерел їх формування: від реалізації, зміни цін й від інших операцій; розмежувати доходи і фінансові результати за видами операційної, фінансової й інвестиційної діяльності та надзвичайних подій, що передбачає перейменування відповідних субрахунків рахунку 79 «Фінансові результати» та уточнення складу субрахунків доходів за вказаними видами діяльності; здійснити деталізацію інформації про фінансові результати в межах аналітичного обліку за видами діяльності, категоріями товарів, якщо вони є, центрами відповідальності.

Система обліку фінансових результатів і доходів, яка діє в КП «ОМЕТ», повністю відповідає вимогам законодавчих і нормативних документів України.

Облік фінансових результатів ведеться автоматизовано з використанням бухгалтерської програми 1С: Підприємство.

Фінансовий результат основної діяльності на підприємстві визначається шляхом зменшення чистого доходу від реалізації на собівартість реалізованих послуг та витрати періоду. Така інформація використовується для складання фінансової звітності, однак вважається недостатньою для цілей управління діяльністю.

Діюча інструкція про застосування Плану рахунків не містить типової кореспонденції щодо відображення фінансових результатів в розрізі окремих видів діяльності.

Крім того, як відзначалося вище, існує невідповідність класифікації доходів, яка наведена у П(С)БО 15, окремим видам діяльності, визначеним в НП(С)БО 1.

Це призводить до ускладнень при відображенні окремих господарських

операцій, а також не дає можливості визначити фінансовий результат від виду діяльності окремо один від одного.

Ми вважаємо, що потрібно окремо виділити: доходи основної діяльності; інші операційні доходи; доходи від інвестиційної діяльності і фінансові доходи з визначенням відповідних субрахунків для відображення фінансових результатів за кожним видом діяльності.

Аналіз динаміки фінансових результатів показав, що аналізоване підприємство отримало у 2018 році чистий збиток. Цьому сприяло значне зростання витрат. (табл.3.2)

Аналіз виробничих показників діяльності підприємства має незначне зниження ефективності фінансово-експлуатаційної діяльності підприємства порівняно з 2016 роком підтверджується негативною динамікою такого показника як обсяг транспортної роботи на маршрутах з пасажирями. Усі інші показники зростають, що вказує на зростання виробничої потужності. (табл.3.3)

Аналіз динаміки отриманого прибутку вказують на тенденцію до погіршення щодо отримання прибутку: майже всі показники порівняно з 2016 роком зменшуються. Прибуток від основної операційної діяльності протягом періоду, що аналізувався у порівнянні з 2016 р зменшився перш за все через зростання загального розміру собівартості реалізованих послуг. (табл.3.4)

Аналіз динаміки складу та структури прибутку показав тенденцію щодо щорічного поступового зменшення в структурі загального доходу частки чистого доходу (виручки) від реалізації з одночасним зростанням частки інших операційних доходів, що відбулось за рахунок доходу від операційної курсової різниці. Загальна сума доходів щорічно зростає. (табл.3.5)

Аналізом динаміки отриманих витрат підприємства за період 2016-2018 рр встановлено, що загальна сума витрат у 2018р. порівняно з 2016р. зросла в 1,8 рази. Це сталось за рахунок зростання такого показника як собівартість реалізованих продукції. (табл.3.6)

Аналіз структури собівартості реалізованої продукції підприємства вказав на значне зростання собівартості, на що вплинуло зростання таких структурних показників, як амортизація основних засобів і нематеріальних активів та витрати з оплати праці. (табл.3.7)

Таким чином, можна зробити висновок про необхідність усунення виявлених недоліків облікового процесу і доцільності подальшого вдосконалення організації внутрішнього контролю реалізації товарів, та впровадження системи прогнозування валового доходу з метою забезпечення своєчасного прийняття управлінських рішень керівництвом КП «ОМЕТ».

АНОТАЦІЯ

Ляшенко О. І. «Доходи та фінансові результати: особливості бухгалтерського обліку та аудиту в електротранспортному підприємстві (на прикладі КП «Одесміськелектротранс»).

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного спрямування

(шифр та назва спеціальності)

«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності». –

(назва магістерської програм)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку та аудиту доходів і фінансових результатів, методика та організація обліку і аудиту доходів і фінансових результатів в КП «ОМЕТ». Досліджено класифікацію доходів, а також надано загальну характеристику КП «ОМЕТ».

Проаналізовано основні економічні показники діяльності досліджуваного підприємства, динаміку фінансових результатів та фінансовий стан підприємства, діючу систему обліку та методику проведення аудиту доходів та фінансових результатів на підприємстві.

Запропоновано: програму аудиту доходів, шляхи вдосконалення організації обліку доходів та фінансових результатів, проводити тренінги, семінари для працівників або надавати можливість до саморозвитку через періодичні видання.

Ключові слова: доходи, фінансовий результат, аналіз, аудит, облік, підприємницька діяльність.

ANNOTATION

Liashenko O. “Incomes and financial results: features of accounting and auditing in the electric transport enterprise (on the example of UC “Odesmiskelectrotrans”)”

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty «071 accounting and taxation» under the master's program

(code and name of the specialty)

«Accounting, audit and taxation in the management business activity». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

(title of master program)

The work deals with the theoretical aspects of accounting and audit of income and financial results, methodology and organization of accounting and audit of income and financial results in UC "OMET". The classification of income and provides a general description of UC “OMET” are investigated in the research.

Author analysis the main economic indicators of the enterprise under study, the dynamics of financial results and financial condition of the enterprise, the current accounting system and the method of conducting audit of income and financial results at the enterprise.

We have recommended a revenue audit program, ways to improve the organization of accounting for income and financial results, conduct trainings, seminars for employees or provide self-development opportunities through periodicals.

Keywords: incomes, financial results, analysis, audit, accounting, entrepreneurial activity.